

Strokovna srečanja šolskih knjižničarjev v šolskem letu 2012/2013

Professional meetings of school librarians in 2012/13

> Romana Fekonja et al.

Izvleček

Zavod RS za šolstvo organizira izobraževanje in stalno strokovno spopolnjevanje tudi v obliki srečanj študijskih skupin. Dobro razširjena in že uveljavljena t. i. mreža deluje prek vodij posameznih študijskih središč. Srečanja so dobro obiskana, saj je to najugodnejša oblika izobraževanja in se ga zato udeleženci v veliki meri udeležujejo. V prispevku je podan pregled študijskih srečanj v šolskem letu 2012/2013 za šolske knjižničarje srednjih in osnovnih šol. Na srečanjih so izpostavljene teme, s katerimi sledimo novostim na področju šolstva kot tudi na področju knjižničarstva. Del srečanja je vedno namenjen tudi izmenjavi primerov dobre prakse. Na koncu so objavljeni primeri medpredmetnih ur knjižničnega informacijskega znanja, ki so jih knjižničarji osnovnih šol izvedli pri različnih predmetih.

Ključne besede

šolski knjižničarji, strokovno spopolnjevanje, izobraževanje, študijska srečanja, primeri dobre prakse, knjižnično informacijsko znanje

UDK 023.5:005.963.1

Abstract

The National Education Institute of the Republic of Slovenia organizes permanent education and training also in the form of meetings of study groups. The well established and widespread network operates through heads of individual study centres. The meetings are well attended, since this is the cheapest form of training. The paper presents an overview of the study meetings in the school year 2012/13, for school librarians in both, secondary and primary schools. The topics at the meetings are professional novelties in the areas of education and librarianship, one part are always exchanges of good practice examples. The paper concludes with examples of various cross-curricular lessons of Library and information knowledge, prepared and executed by the school librarians.

Keywords

school librarians, professional training, education, study meetings, examples of good practice, Library and information knowledge

Uvod

Strokovno izpopolnjevanje in izobraževanje je izjemno pomembno za vsakega posameznika in za njegov strokovni razvoj. V času nenehnih sprememb in vedno novih tehnologij in pripomočkov je nujno slediti vsaj delu vsega novega. V celoti nikoli ne bomo uspeli, vendar se ne moremo čisto ograditi od vseh novosti, ki se dogajajo. Knjižničarji smo še toliko bolj vpeti v vse novosti, saj imamo opraviti z informacijami in s posredovanjem le-teh našim uporabnikom. Prav informacije pa v zadnjem času zelo spreminjajo svoje oblike pojavljanja in spreminjajo se poti, po katerih iščemo prave informacije ob pravem času za pravi namen. Hkrati pa je naša naloga, da naše uporabnike naučimo iskati in pravilno uporabljati informacije.

Za spopolnjevanje in strokovno izobraževanje imamo zaposleni v šolstvu veliko možnosti. Šolski knjižničarji pa lahko s pridom izkoristimo tudi izobraževanja v knjižničarski stroki. Najbolj ugodne možnosti in tudi najbolj iskane ter tudi obiskane so tiste oblike, ki so vsako leto objavljene v katalogu KATIS. Ugodne zato, ker programe, objavljene v tem katalogu, sofinancira Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Študijske skupine

Praksa že leta izkazuje, da so najugodnejše oblike izobraževanja in spopolnjevanja tiste, ki ne stanejo nič oz. so potrebni stroški minimalni. To pa so že vrsto let srečanja študijskih skupin.

»Študijske skupine so krajše oblike izobraževanja, namenjene strokovnim delavcem istega predmeta, področja, usmerjene predvsem na izmenjavo izkušenj in seznanjanje z aktualnimi spremembami ter strokovnimi novostmi, s katerimi morajo biti seznanjeni vsi učitelji – npr. predstavitev novega učnega načrta, novega koncepta preverjanja, systemske novosti. Vodijo jih svetovalci Zavoda RS za šolstvo in usposobljeni strokovni delavci (vodje študijskih skupin).« (Študijske, 2014)

Že nekaj let je praksa srečanj takšna, da študijska srečanja za udeležence z osnovnih šol potekajo v dveh neposrednih sklicih in enem sklicu prek spletne učilnice v skupnem obsegu 16 ur. Neposredni sklici potekajo v študijskih središčih (šolah), ki jih v sodelovanju s svetovalci Zavoda RS za šolstvo pripravljajo in sklicujejo vodje študijskih skupin. Udeleženci ob koncu šolskega leta prejmejo tudi potrdilo o stalnem strokovnem spopolnjevanju in izobraževanju na študijskih srečanjih.

Srednje šole

Za srednje šole so bila študijska srečanja organizirana v okviru projekta Posodobitve kurikularnega procesa v osnovni šoli in v gimnaziji. Projekt je trajal od leta 2008 in se je sklenil v avgustu 2013, julija 2013 je bila organizirana tudi zaključna konferenca projekta. Na njej smo svoje delo predstavili tudi šolski knjižničarji.

Avgusta 2013 se je končal projekt Posodobitve kurikularnega procesa v osnovni šoli in v gimnaziji,¹ ki se je izvajal v organizaciji Zavoda RS za šolstvo. Srečanja oz. izobraževanja za srednješolske knjižničarje v šolskem letu 2012/2013 so potekala pod okriljem tega projekta.

V šolskem letu 2012/2013 so bila 3 takšna srečanja – podrobnosti pa so v tabeli.

Datum srečanja	Kraj	Trajanje	Število udeležencev	Teme	Predavatelji
19. 1. 2013	Zavod RS za šolstvo, Ljubljana	8 ur	23	Kritično mišljenje	dr. Tanja Rupnik Vec (Zavod RS za šolstvo)
				Domoznanstvo in šolska knjižnica	dr. Vlasta Stavbar (Univerzitetna knjižnica Maribor)
				Drobni tiski – tudi to je knjižnično gradivo	Gabrijela Kolbič (Univerzitetna knjižnica Maribor)
15. 5. 2013	Zavod RS za šolstvo, Ljubljana	8 ur	21	E-knjžnica (e-knjige in drugi e-viri, obdelava e-gradiv, iskanje e-gradiv v COBISS/OPAC-u.	mag. Mateja Ločniškar Fidler (Mestna knjižnica Ljubljana)
				Etični kodeks slovenskih knjižničarjev	Romana Fekonja (Zavod RS za šolstvo)
				Kako bralne navade in učno okolje pojasnjujejo bralne dosežke v raziskavi PISA 2009	dr. Melita Puklek Levpušček (Filozofska fakulteta, UL)

¹ Več o samem projektu, o posodabljanju kurikularnega procesa ter v okviru tega tudi o posodobitvi kurikula KIZ je zapisano v članku M. Steinbuch (2010): Posodobljeni kurikulum Knjižnično informacijsko znanje v gimnazijski praksi, objavljen v Šolski knjižnici 20, št. 2, str. 92–103.

22. 8. 2013	Šolski center Kranj, Kranj	8 ur	35	Predstavitve mCOBISS	Davor Bračko
				Wikipedija	Manca Noč (Filozofska fakulteta, UL)
				Moč različnih vplivov na učenje	Romana Fekonja (Zavod RS za šolstvo)
				Primer dobre prakse	Irena Brilej (Gimnazija Poljane)
				Mestna knjižnica Kranj (voden ogled)	Dani Jurgec (Mestna knjižnica Kranj)

Posebej bi izpostavila srečanja v avgustu, saj tudi število udeležencev kaže, da so se tovrstna avgustovska srečanja izkazala za zelo dobrodošla. Ob koncu avgusta, še pred začetkom šolskega leta, sta določena dva datuma in v teh dveh dneh so izpeljana izobraževalna srečanja za učitelje vseh predmetov. Tako lahko na šolah organizirajo delo in tudi učitelji imajo čas, da se udeležijo izobraževanj. Tudi v evalvaciji posameznih srečanj so knjižničarji izpostavili koristnost teh srečanj, saj tako ob začetku šolskega leta izvedo vse novosti in se lahko ustrezno pripravijo za začetek dela na šolah. V večini primerov so celo zapisali, da so ta avgustovska srečanja nujna, in so v evalvacijskih vprašalnikih zapisali željo, da srečanja v takšni ali podobni obliki ostanejo stalnica našega delovanja.

Ob izteku projekta je bil pripravljen tudi spletni vprašalnik, ki so ga reševali učitelji vseh predmetov.² Šolski knjižničarji smo ta vprašalnik izpolnili na našem srečanju 15. 5. 2013. Vprašalnik je sestavljen iz splošnega dela, ki je bil enak za vse učitelje, in iz specifičnega dela za posamezno predmetno področje, ki je bil sestavljen samo za knjižničarje. Analiza celotnega vprašalnika bo na voljo v priložniku, ki je bil pripravljen ob koncu projekta in je še v pripravi.³

Avgusta 2009 je bila na izobraževanju za knjižničarje izvedena refleksija knjižničarjev po prvem letu vpeljevanja posodobljenih učnih načrtov v gimnazijah. Steinbuchova (2010) ugotavlja, da so pri izvajanju knjižničnega informacijskega znanja na šolah zaznali več medpredmetnih povezav z različnimi predmeti, saj učni načrti vsebujejo tudi povezave s knjižnico. Na nekaterih šolah se je izboljšalo sodelovanje z učitelji. Šolski knjižničarji po enem letu vpeljevanja v refleksiji izpostavljajo (Steinbuch, 2010), da je več aktivnih metod učenja in poučevanja, medpredmetnega povezovanja, projektnega dela, reševanja problemov in drugih sodobnih didaktičnih pristopov. Pomembno je, da so šolski knjižničarji v to dogajanje dejavno vključeni, da pri tem sodelujejo in s knjižničnimi storitvami in programom knjižnično informacijsko znanje tudi omogočajo tovrstno učenje in poučevanje. Z načrtnim in sistematičnim delom na področju informacijskega opismenjevanja se je na nekaterih šolah izboljšalo sodelovanje z učitelji. Na eni strani zaradi medpredmetnih povezav s knjižnico v učnih načrtih predmetov, po drugi strani pa tudi zaradi povečane dejavnosti knjižničarjev v gimnazijah na področju promocije knjižnice in knjižničnega informacijskega znanja pri učiteljih.

Želimo pa vseeno objaviti delne rezultate vprašalnika ob koncu projekta, in sicer bodo izpostavljena samo vprašanja, ki se nanašajo na specifično predmetnega področja knjižnična dejavnost oziroma knjižnično informacijsko znanje.

Vprašalnik je ob koncu izobraževanja 15. 5. 2013 oddalo 12 udeležencev. Povzetek splošnih podatkov: vsi udeleženci, ki so oddali vprašalnik, imajo univerzitetno izobrazbo, v povprečju pa imajo 15,4 leta delovnih izkušenj v vzgoji in izobraževanju.

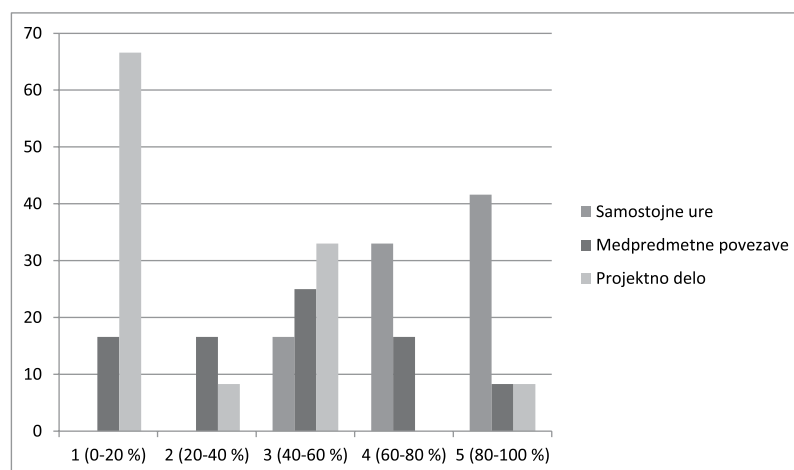
Specifični del za knjižnično dejavnost/KIZ.

² Vprašalnik je v celoti v dogovorjenem roku izpolnilo 756 učiteljev.

³ Delna analiza splošnega dela vprašalnika pa je bila predstavljena na srečanju 15. 5. 2013.

Preglednica 1: Potek ur KIZ v deležu (za prvo generacijo po posodobljenih UN⁴).

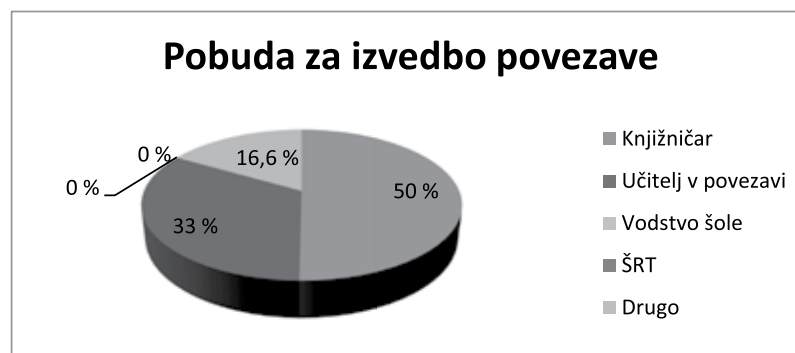
Vprašanje	Odgovori									
	1 (0–20 %)		2 (20–40 %)		3 (40–60 %)		4 (60–80 %)		5 (80–100 %)	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Samostojne ure	/		/		2	16,6	4	33	5	41,6
Medpredmetne povezave	2	16,6	2	16,6	3	25	2	16,6	1	8,3
Projektno delo	8	66,6	1	8,3	4	33	/		1	8,3
Drugo: _____	/		/		/		/		/	

Grafični prikaz 1: Potek ur KIZ v deležu.

Preglednica 2: Pobuda za izvajanje medpredmetnih povezav.

Vprašanje	Odgovori	
	f	%
Pobuda za izvedene medpredmetne povezave je bila največkrat s strani		
a) knjižničarja	6	50
b) učitelja predmeta v povezavi	4	33
c) vodstva šole	/	/
d) ŠRT-jev	/	/
e) drugo: _____	2	16,6

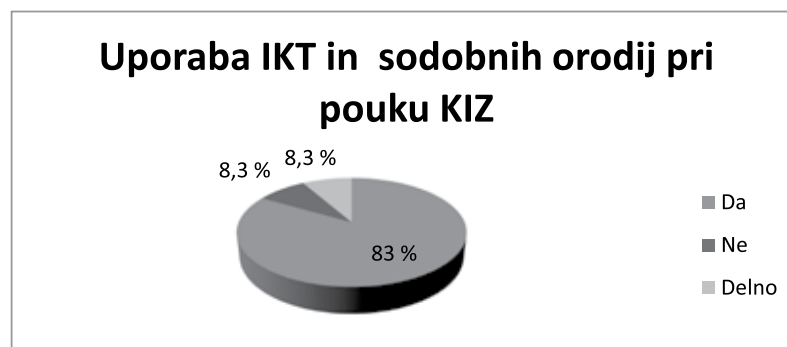

Grafični prikaz 2: Pobuda za izvajanje medpredmetnih povezav.

⁴ Dijaki prvega letnika v šolskem letu 2008/2009.

Preglednica 3: Uporaba IKT in sodobnih orodij pri pouku.

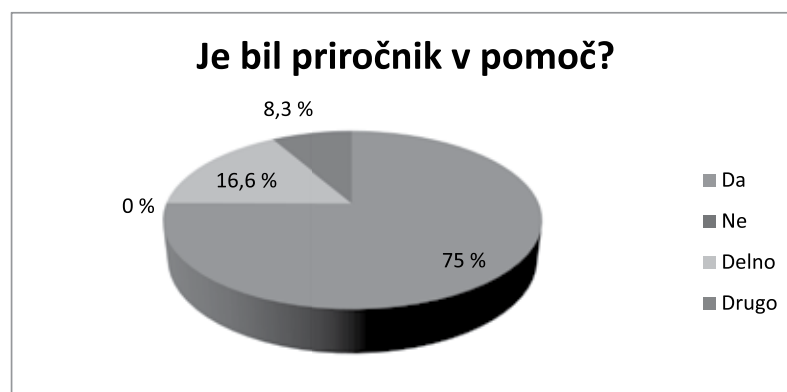
Vprašanje	Odgovori	
Ste pri pouku KIZ uporabili IKT in sodobna orodja (splet 2.0, i-table, spletne učilnice)	f	%
a) da	10	83
b) ne	1	8,3
c) delno	1	8,3

Grafični prikaz 3: Uporaba IKT in sodobnih orodij pri pouku KIZ.

Preglednica 4: Uporaba priročnika.

Vprašanje	Odgovori	
Vam je bil priročnik, izdan v okviru projekta Posodobitev kurikularnega procesa na osnovnih šolah in gimnaziji v pomoč?	f	%
a) da	9	75
b) ne	/	/
c) delno	2	16,6
d) drugo	1	8,3

Grafični prikaz 4: Priročnik kot pomoč pri delu.

Ure KIZ so bile največkrat izvajane kot samostojne ure, sledi izvedba kot medpredmetne povezave in kot projektno delo.

Pobuda za izvajanje KIZ v medpredmetne povezavi je še vedno največkrat prišla s strani knjižničarja – v polovici primerov (50 %), v dobri tretjini primerov (33 %) so pobudo izrazili učitelji predmeta v povezavi.

Večina vprašanih je odgovorila, da so pri pouku KIZ uporabili IKT in sodobna orodja (splet 2.0, i-table, spletne učilnice).

Priročnik, izdan v okviru projekta, je bil trem četrtinam vprašanih (75 %) v pomoč, 2 vprašanima (16,6 %) pa je bil v delno pomoč.

To je le delna analiza vprašalnika, in sicer so izpostavljena le vprašanja za področje knjižnične dejavnosti. Žal je bila udeležba na srečanju, ko so se izpolnjevali vprašalniki, nizka in zato je tudi tako malo izpolnjenih in oddanih vprašalnikov. Teh rezultatov ne moremo posploševati, saj je bil vzorec premajhen. Lahko pa jih vzamemo samo kot orientacijo in informacijo.

Osnovna šola

V šolskem letu 2012/2013 so študijska srečanja za šolske knjižničarje osnovnih šol potekala malo spremenjeno, drugi neposredni sklic je bil zasnovan drugače. Za tri študijska središča smo sklic izvedli neposredno, udeležencem vseh preostalih študijskih središč pa smo ponudili možnost, da kot nadomestilo udeležbe zapišejo primer dobre prakse in ga oddajo. Ti oddani primeri pa so oz. še bodo objavljeni v reviji Šolska knjižnica.

Prva študijska srečanja v šol. letu 2013/2013 za knjižničarje osnovnih šol so v organizaciji Zavoda RS za šolstvo potekala od 2. 10. 2012 do 22. 11. 2012. Skupaj se je vseh srečanj v 14 študijskih središčih udeležilo 248 knjižničarjev.

Osrednja tema (v prvem delu srečanja) je bilo e-učenje, orodja spleta 2.0 in novosti v stroki, v drugem delu našega srečanja pa smo ponudili možnost, da udeleženci predstavijo svoje primere dobre prakse. Na evalvacijah prejšnjih srečanj so si udeleženci študijskih srečanj želeli še več predstavitev primerov dobre prakse. V nekaterih študijskih središčih so predstavitev primera dobre prakse prevzeli kar vodje študijskih središč, v nekaterih primerih pa so to storili drugi udeleženci. V preglednici je seznam predstavljenih primerov dobre prakse po posameznih študijskih središčih. Študijska središča so razvrščena po abecednem redu šol, kjer je posamezno študijsko središče.

Preglednica 5: Pregled prvih študijskih srečanj v šolskem letu 2012/2013

	Študijsko središče	Vodja ŠS	Datum srečanja	Tema drugega dela srečanja	Predavatelj
1.	OŠ dr. Jožeta Pučnika (Črešnjevec, Slovenska Bistrica)	Tatjana Kuhl	15. 11. 2012	Branje v skupini	Tatjana Kuhl
2.	OŠ dr. Vita Kraigherja (Ljubljana)	Maja Miklič	9. 10. 2012	Medpredmetna povezava KIZ-ZGO	Maja Miklič in Maja Gročičar
3.	OŠ Dravlje (Ljubljana)	Barbara Koritnik	22. 11. 2012	Izvajanje ur KIZ	Barbara Koritnik in udeleženci
4.	OŠ Franceta Prešerna (Črenšovci)	Nataša Litrop	19. 11. 2012	Predstavitev primera izvedbe ure KIZ, dejavnosti za spodbujanje branje	Nataša Litrop
5.	OŠ Hruševac (Šentjur)	Darinka Žekar	13. 11. 2012	Predstavitev dela z iPad-om	Darinka Žekar in učenci OŠ Hruševac
6.	OŠ Ludvika Pliberška (Maribor)	Sonja Antolič	8. 10. 2012	Primer dobre prakse – delavnica za učitelje	Sonja Antolič
7.	OŠ Milojke Štrukelj (Nova Gorica), srečanje je bilo na OŠ Frana Erjavca (Nova Gorica)	Boža Peršič	20. 11. 2012	Predstavitev Erjavčeve sobe in dejavnosti za spodbujanje branja, srečanje z ustvarjalcem	Tjaša Klemenčič
8.	OŠ Neznanih talcev (Dravograd)	Berta Pušnik	15. 10. 2012	Spodbujanje branja na šoli in bralna značka	Berta Pušnik in udeleženci
9.	OŠ Orehek (Kranj)	Andreja Urbanec	2. 10. 2012	Knjižnica kot učno okolje	Andreja Urbanec
10.	OŠ Polzela, srečanje je bilo na OŠ Griže	Alja Bratuša	18. 10. 2012	Ogled nove šolske knjižnice, primer dobre prakse: spodbujanje branja pri fantih	Breda Veber, Alja Bratuša Tatjana Krajnc Barič

11.	OŠ Rodica (Domžale)	Sabina Burkeljca	3. 10. 2012	Biblioterapija	Sabina Burkeljca
12.	OŠ Srečka Kosovela (Sežana)	Sandra Furlan	22. 10. 2012	Dejavnosti za spodbujanje branja	Sandra Furlan in udeleženci
13.	OŠ Šmarjeta	Andrej Kovačič	10. 10. 2012	Primer dobre prakse – medpredmetna povezava, projektno delo	Tinka Fric
14.	OŠ Vrhovci (Ljubljana)	Bernarda Frass	14. 11. 2012	Inovacijski projekt, spletne učilnice	Bernarda Frass, Gregor Škrlj

Drugi sklic je potekal v spletni učilnici na izobraževalnem portalu SIO.⁵ Vstop v spletno učilnico je omogočen le registriranim udeležencem, poleg tega pa morajo poznati še ključ za vstop v učilnico. Srečanje je potekalo od 2. 4. do 17. 4. 2013, odprti pa sta bili dve temi:

1. Postavitev leposlovnega gradiva za učence (C, P, M) – primeri, izkušnje, praksa
Na podlagi članka Katje Kemperle in Alenke Šauperl z naslovom Postavitev knjižnega gradiva na oddelku za otroke in mladino v splošni knjižnici, ki je bil objavljen v reviji Knjižnica (56 (2012), št. 1-2, str. 13–33), smo udeležence povabili, da zapišejo svoje razmišljanje, svoje izkušnje na to temo.

Vsebinski povzetek tega dela spletne učilnice je analizirala Majda Steinbuch v članku Postavitev leposlovja v mladinskih in šolskih knjižnicah z vidika šolskih knjižničarjev, ki je bil objavljen v Šolski knjižnici (23 (2013), št. 2, str. 68–82).

2. Motivacija pri urah KIZ in za obisk knjižnice
Udeleženci so zapisali, katere so tiste dejavnosti, ki so se izkazale v praksi kot dobre za spodbujanje motivacije bodisi pri samih izvedbah ur KIZ bodisi pri obiskih knjižnice.

Preglednica 6: Srečanje v spletni učilnici.

	ŠŠ	Vodja	Datum	Število
1.	OŠ dr. Jožeta Pučnika (Črešnjevec, Slovenska Bistrica)	Tatjana Kuhl	2. 4. – 17. 4. 2013	12
2.	OŠ dr. Vita Kraigherja (Ljubljana)	Maja Miklič		10
3.	OŠ Dravlje (Ljubljana)	Barbara Koritnik		6
4.	OŠ Franceta Prešerna (Črenšovci)	Nataša Litrop		11
5.	OŠ Hruševca (Šentjur)	Darinka Žekar		14
6.	OŠ Ludvika Pliberška (Maribor)	Sonja Antolič		29
7.	OŠ Milojke Štrukelj (Nova Gorica)	Boža Peršič		8
8.	OŠ Neznanih talcev (Dravograd)	Berta Pušnik		11
9.	OŠ Orehek (Kranj)	Andreja Urbanec		17
10.	OŠ Polzela	Alja Bratuša		5
11.	OŠ Rodica (Domžale)	Sabina Burkeljca		6
12.	OŠ Srečka Kosovela (Sežana)	Sandra Furlan		7
13.	OŠ Šmarjeta	Andrej Kovačič		16
14.	OŠ Vrhovci (Ljubljana)	Bernarda Frass		9
SKUPAJ		161		

Kot je že bilo omenjeno, je bilo tretje srečanje neposredno organizirano le za tri študijska središča: za središče v Mariboru, na Črešnjevcu in v Dravogradu. Srečanje je bilo organizirano v Rušah ob 120. obletnici rojstva Janka Glazerja – pesnika, bibliotekarja in kulturnega zgodovinarja. Organiziralo ga je Društvo za razvoj Lira Ruše skupaj z Mariborsko knjižnico, Zavodom RS za šolstvo in OŠ Janka Glazerja Ruše. V

⁵ Povezava je: <http://skupnost.sio.si/course/view.php?id=72>.

počastitev obletnice rojstva so bile pripravljene še druge prireditve, med njimi tudi posvet in javna razprava Knjiga in knjižnica v preteklosti, danes in v prihodnje. Ob posvetu je izšel tudi zbornik z vsemi objavljenimi prispevki. Z aktivnimi prispevki smo na posvetu sodelovali tudi šolski knjižničarji:

- Šolsko knjižničarstvo – vloga in pomen šolskih knjižnic (Romana Fekonja, Zavod RS za šolstvo),
- Šolska knjižnica OŠ Selnica ob Dravi (Lovro Mandl po Maji Vačun, OŠ Selnica ob Dravi),
- Šolska knjižnica OŠ Lovrenc na Pohorju (Katja Herič, OŠ Lovrenc na Pohorju),
- Šolske knjižnice v Limbušu in Rušah (Vili Rezman po Darji Lašič, Meliti Zafošnik in Denisi Trafela),
- Šolska knjižnica na Gimnaziji in srednji kemijski šoli Ruše (Mojca Oman, Gimnazija in srednja kemijska šola Ruše),
- Zakonodaja – šolske knjižnice (Romana Fekonja, Zavod RS za šolstvo),
- Branje knjige in spleta (Romana Fekonja, Zavod RS za šolstvo).

V okviru vseh prireditev je bilo tudi delovno srečanje šolskih knjižničarjev na OŠ Janka Glazerja Ruše. V uvodu smo spoznali življenje in delo Janka Glazerja, v nadaljevanju so bili udeleženci aktivni v delavnici o sodobnih medijih v knjižnici, v drugem delu pa so nam šolske knjižničarke iz Ruš in okoliških šol predstavile svoje knjižnice in njihovo delo. Zaključili pa smo na pravljčni način s pripovedovalci Mariborske knjižnice: Agica Kovše, Lea Hedl in Robert Kereži.

Za knjižničarje preostalih študijskih središč smo ponudili možnost, da lahko oddajo zapis primera dobre prakse in ta oddana naloga se je štela kot opravljena obveznost za tretje srečanje. Primer dobre prakse je oddalo 16 knjižničarjev osnovnih šol. Nekateri kolegi so svoje primere dobre prakse podrobneje opisali v samostojnih člankih, ki so objavljeni že v tej številki revije ali pa še bodo v eni od prihodnjih.

Preglednica 7: Oddani primeri zapisov dobre prakse

Št.	Priimek, ime	šola	Razred/Trajanje	Naslov izvedbe KIZ	Medpredmetna povezava	
1.	Drovenik, Sonja	OŠ Domžale	6. razred/2 uri	Slovenske ljudske pravljice in ljudske pravljice drugih narodov	slovenski jezik (ljudsko slovstvo)	Priloga 1
2.	Šoštar, Simona	OŠ Senovo	1. ali 2. razred/2 uri	Knjižnična pravila	slovenščina, spoznavanje okolja, likovna vzgoja	samostojen članek
3.	Rešetič, Kristjan	OŠ Stična	3. razred/1 ura	General z brki	spoznavanje okolja, slovenščina	Priloga 2
4.	Peršin Mazi, Urška	OŠ 8 talcev Logatec	3. razred/4 ure	Kulturni dan v šolski knjižnici	slovenski jezik, spoznavanje okolja	Priloga 3
5.	Hlupič, Urška	OŠ Mladika, Ptuj	OPB/1 ura	Pravljčna čajanka	slovenščina, naravoslovje	samostojen članek
6.	Vidmar, Sabina; Medved, Anita	OŠ LA Grosuplje	8. razred/2 uri	Človeški značaji – uporaba slovarjev in gradiva v angleščini	angleščina	Priloga 4
8.	Zore, Štefka	OŠ Venclja Perka Domžale	9. razred/1 ura	Slovarji	slovenščina	Priloga 5
9.	Bajda, Urša	OŠ Tončke Čec, Trbovlje	6. razred/2 uri	Serijske publikacije z naravoslovnimi vsebinami	naravoslovje, zgodovina	Priloga 6
10.	Markič, Nataša	OŠ Danila Lokarja Ajdovščina	2. razred/1 ura	Postavitev gradiva	slovenščina	samostojen članek v prihodnji številki ŠK

11.	Urbanec, Andreja	OŠ Orehek, Kranj	3. razred/3 ure	Pravljica	slovenščina, likovna vzgoja	Priloga 7
12.	Valant, Kristina	OŠ Naklo	8. razred/2 uri	Iskanje informacij na temo potrošništvo	tehniški dan	Priloga 8
13.	Anica	Benedičič	6. razred/1 ura	Hans Christian Andersen	slovenščina	samostojen članek v eni od prihodnjih števil ŠK
14.	Škrlj, Gregor	OŠ Prule	5. razred/1 ura	Od kataloga do police	slovenščina	samostojen članek
15.	Janžekovič, Nina	Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana	4. razred/1 ura	Ura KIZ z QR kodo	družba	samostojen članek v prihodnji številki ŠK
16.	Simona Fridl	OŠ Franja Malgaja Šentjur	6. razred/1 ura	Pisni viri v šolski knjižnici	zgodovina	Priloga 9

Vsi oddani primeri so zapisani na enotnem 'obrazcu', saj smo skušali vse opisane primere podati na enoten način in tako so zapisi bolj pregledni. Verjamem, da bodo ti zapisani primeri vir dobrih idej za nadaljnje delo z učenci.

Zapisi so prilagojenim posodobljenim učnim načrtom in so jih predmetnorazvojne skupine razvile v okviru projekta Posodobitev kurikularnega procesa v osnovni šoli in v gimnaziji.

Sklep

Največ udeležencev se še vedno zbere na študijskih srečanjih – ta oblika spopolnjevanja je postala zelo sprejeta in kot kažejo evalvacije, po mnenju udeležencev zelo koristna. Udeleženci pridejo na srečanja, da se seznajajo z novostmi v stroki – tako v knjižničarstvu kot v šolstvu. Pridejo pa tudi zato, da se srečajo s kolegi – z drugimi šolskimi knjižničarji. Na šoli je po navadi samo en knjižničar in velikokrat ostane nerešeno kakšno strokovno vprašanje ali dilema. Na te potem skušamo najti odgovor v neformalnem delu srečanja, v odmorih ali pa po samem srečanju namenimo nekaj časa za izmenjavo izkušenj. Kriza in težak finančni položaj nas vse silita k razmisleku in premisleku o dosedanjem izvajanju strokovnih srečanj. Želja nas vseh, tako organizatorjev kot udeležencev, je, da že uveljavljena oblika strokovnega izobraževanja in spopolnjevanja ostane v vsaj takšni obliki, kot je bila doslej.

Viri

Katalog programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju za šolsko leto 2013/14. Pridobljeno 22. 1. 2014 s spletne strani: <http://lim1.mss.edus.si/katis/default.aspx>.

Knjiga, knjižnica (2013). Ruše: Lira, društvo za razvoj.

Steinbuch, M. (2010). Posodobljeni kurikulum Knjižnično informacijsko znanje v gimnazijski praksi. Šolska knjižnica, letn. 20, št. 2, str. 92–103.

Steinbuch, M. (2013). Postavitev leposlovja v mladinskih in šolskih knjižnicah z vidika šolskih knjižničarjev. Šolska knjižnica, letn. 23, št. 2, str. 68–82.

Steinbuch, M. (2007). Šolska knjižnica v kurikulumu: knjižnično informacijsko znanje kot kroskurikularna tema v posodobljenih učnih načrtih. Šolska knjižnica, letn. 17, št. 3/4, str. 123–129.

Študijske skupine. Pridobljeno 22. 1. 2014 s spletne strani: <http://www.zrss.si/default.asp?rub=210>.

- > **Romana Fekonja**, univ. dipl. bibl. in prof. slovenščine, zaposlena kot pedagoška svetovalka za knjižnično dejavnost na Zavodu RS za šolstvo, OE Maribor.
Naslov: Trg revolucije 7, 2000 Maribor
Naslov e-pošte: romana.fekonja@zrss.si

Priloga 1: Slovenske ljudske pravljice in ljudske pravljice drugih narodov

Sonja Drovenik, OŠ Domžale

KIZ

Splošni cilj: Primerjava lastnosti slovenskih in tujih ljudskih pravljič, iskanje informacij v virih in v besedilu

Operativni cilj:

Učenec:

- spozna ljudsko slovstvo kot motivacijo za branje;
- ponovi značilnosti ljudskih pravljič;
- ob branju slovenske in tuje ljudske pravljice ugotavlja njune značilnosti;
- primerja značilnosti slovenskih in tujih pravljič.

Vsebina: Slovenske ljudske pravljice in ljudske pravljice drugih narodov

Razred: 6. razred

Trajanje ure: 2 šolski uri

Način izvedbe KIZ: medpredmetna povezava v dogovoru z učiteljem

Predmet: slovenski jezik

Vsebina/tema: Ljudsko slovstvo

Izvajalca: knjižničarka, učitelj slovenskega jezika

Razvijanje kompetenc:

- *sporazumevanje v maternem jeziku:* berejo leposlovno gradivo, se opismenjujejo in pogovarjajo o prebranem, iščejo informacije v besedilih,
- *socialne kompetence:* učenci sodelujejo v skupini, naloge imajo razdeljene.

Didaktični pristopi

- frontalni
- delo v skupinah
- grafični izdelki

Potek učnega procesa

Čas	Učitelj / knjižničar	Učenci
Uvodna motivacija		
1. ura – začetek	Učitelj jo izvede v učilnici, ko učencem pove, da bodo uro izvedli v knjižnici. Učence razdeli v skupine.	Poslušajo. V skupinah odidejo v knjižnico.
Glavni del	Knjižničar sprejme učence in jih posede k mizam, ki so pripravljene zanje. Na njih jih čakata dve knjigi in učni listi. Knjižničar jim posreduje navodila za delo. Učitelj in knjižničar sta na voljo učencem, če potrebujejo pomoč pri delu.	Posedejo okrog miz. Poslušajo navodila in se dogovorijo o tem, kako si bodo razdelili naloge. Berejo pravljice in rešujejo učni list.
2. ura	Učitelj v razredu preveri, kako so učenci reševali učne liste.	Berejo rešitve, govorijo o svojih ugotovitvah, vtisih ...

Vrednotenje

Vrednotenje opravi učitelj v okviru 2. ure, ki poteka v razredu.

Potrebni pogoji za izvedbo projekta, zaznani problemi

Mize je treba vnaprej pripraviti za skupine in učence vnaprej razdeliti v skupine.

Pripraviti je treba po dve knjigi (eno slovensko in eno tujo ljudsko pravljico ali zbirko pravlji; pri zbirkah pravlji je treba navesti stran, kjer se pravljica začne, da učenci ne izgubljajo časa). Tudi vloge je dobro razdeliti oz. določiti vnaprej.

Prvotno naj bi ura trajala eno šolsko uro, a smo kmalu ugotovili, da potem zmanjka časa za preverjanje, ki pa je zelo pomembno. Zato učitelj izvede še eno uro v učilnici.

Potrebno gradivo: Deklica lastovica, Avstrijske pravljice, Veronika z Malega gradu, Kitajske pravljice 1, Istrske pravljice, Japonske pravljice, Zimska pravljica, Make-donske pravljice, Babica pripoveduje (4), Hrvaške pravljice, Pravljice z vsega sveta, Brokatna podoba, Mezinčica.

Vprašanja in naloge z učnih listov:

- Naštej značilnosti ljudskih pravlji.
- Kako so se ohranile ljudske pravljice?
- Naštej nekaj ljudskih pravlji, ki jih poznaš.
- Primerjava dveh pravlji (vsaka skupina primerja 2 pravljici): Kdo nastopa v pravljici? Poišči pravljичna števila! Kako se pravljici končata? Izpiši pravljичna bitja! Se je zgodil kak čudež? Kateri?

> **Sonja Drovenik**, zaposlena kot knjižničarka na OŠ Domžale
Naslov: Bistriška cesta 19, 1230 Domžale
Naslov e-pošte: sonja.drovenik@guest.arnes.si

Priloga 2: General z brki

Kristijan Rešetič, OŠ Stična

Nastanek medpredmetne povezave

Medpredmetna povezava je nastala v sodelovanju z učiteljem razredne stopnje. Pri pouku omenijo generala Rudolfa Maistra, a za poglobljeno spoznavanje ni časa. Maistra, pomembnega in znanega Slovenca, pa lahko z učenci spoznavamo v okviru dela v knjižnici. S tem jim omogočimo ustrezno delovno okolje za reševanje kviza, spodbujamo radovednost, vedoželjnost in raziskovanje, uporabo informacijske tehnologije, razvijanje komunikacijskih veščin v skupinah, samoiniciativnost in kulturno zavest.

KIZ

Splošni cilj: Spoznajo tiskano gradivo, razvijajo pozitiven odnos do zapisane besede, spodbujanje branja in s tem pridobivanje informacij in novega znanja.

Operativni cilj: Berejo in poslušajo leposlovne vsebine za osebno rast in razvedrilo, uporabljajo knjižnico pri razreševanju informacijskih problemov. (Spoznajo življenje in dela Maistra. Poslušajo zgodbo o njem in rešujejo kviz.

Vsebina: Branje zgodbe Deklica in General, reševanje kviza o Maistru.

Razred: 3. razred

Trajanje ure: 1 šolska ura

Način izvedbe KIZ: medpredmetna povezava

Predmeta: spoznavanje okolja (tema spoznavanje osebe, časa), slovenščina

Vsebina/tema: Življenje in ustvarjanje Maistra ter njegov pomen za Slovence – iskanje informacij v knjižničnem gradivu

Izvajalca: knjižničar, učitelj

Razvijanje kompetenc

- Sporazumevanje v maternem jeziku: poslušanje zgodbe, pogovor o prebrani zgodbi, spoznavanje strukture kviza;
- socialne in državljanske kompetence: vloga pomembnih Slovencev za današnje dni, razvijanje domovinskega čuta;
- kulturna zavest in izražanje: formuliranje/pisanje odgovorov, spoznavanje pomena pomembnih Slovencev za današnje dni.

Didaktični pristopi

Branje zgodbe, videoprikaz spremnih slik, spraševanje, vodenje pogovora, delo v skupinah.

Potek učnega procesa

Čas	Učitelj / knjižničar	Učenci
Uvodna motivacija Pogovor o generalih, vojski in vojskovanju, pomembnih Slovencih, poeziji ...		
	Bere zgodbo Deklica in general. Sproti kaže slike iz knjige na velikem platnu.	Poslušajo.
	Po koncu branja sprašuje in obnovi zgodbo: Kako vam je bila zgodba všeč? Ste že brali podobno zgodbo? Kdo nastopa v zgodbi? Kakšno je sporočilo? Knjižničar razdeli učence v skupine (skupina obsega 4 učence, ki se razlikujejo po nivoju znanja). Na platnu prikaže vprašanja za kviz in sprašuje učence po vsebini, ki so jo slišali v zgodbi. Določi zmagovalca z največ pravilnimi odgovori.	Učenci odgovarjajo in premišljujejo o zgodbi. Učenci se po navodilih knjižničarja razdelijo v skupine. Posvetujejo se v skupini in na list papirja odgovorijo na zastavljeno vprašanje.

Vrednotenje

Izvedba ure je bila uspešna. Učenci so dosegli pričakovane cilje. Navodila, ki sem jih dal, so bila jasna in učenci so jih upoštevali. Zanimanje za kviz je bilo veliko, zato ni bilo težav z disciplino. Celo učenci, ki so po navadi bolj problematični, so vzorno sodelovali in aktivno prispevali k uspehu svoje skupine. Kriteriji ocenjevanja pravih odgovorov so jasni, zato težav z ocenjevanjem ni bilo. Kviz smo izvedli na matični šoli in podružnicah, ki pa nimajo takih knjižničnih prostorov kot matična šola. Zato bi bilo v prihodnje smotrno kviz izvesti na matični šoli tudi za učence podružničnih šol v kombinaciji s kako drugo dejavnostjo, ki jo bodo izvajali na matični šoli.

Potrebni pogoji za izvedbo projekta, zaznani problemi

Učilnica s projektorjem.

> **Kristijan Rešetič**, univ. dipl. bibl., zaposlen kot knjižničar na OŠ Stična
Naslov: Cesta 2. grupe odredov 40, 1295 Ivančna Gorica
Naslov e-pošte: kristijan.resetic@guest.arnes.si

Priloga 3: Kulturni dan v šolski knjižnici

Urška Peršin Mazi, OŠ 8 talcev Logatec

Nastanek medpredmetne povezave

Ideja za nastanek kulturnega dne je nastala pred sedmimi leti, ko je šolska knjižnica dobila nove prostore. Prej je bila v pritličju šole v prostoru, kjer je zdaj gospodinjstva učilnica. Knjižnica je potrebovala nove, večje prostore, ker je takratni fond knjižnice znašal okoli 16.000 enot, poleg tega je knjižnica služila tudi za skladiščenje in obdelavo učbeniškega sklada, česar prostor ni več dopuščal. Oktobra 2006 se je knjižnica preselila v prvo nadstropje, kjer je dobila osrednji prostor z leposlovjem in izposojevalnim pultom, čitalnico s strokovno literaturo in strokovno knjižnico. Zaradi popolnoma nove preureditve je takratna knjižničarka, Tita Loštrek, povabila učiteljice razredne stopnje, da je mlajšim učencem predstavila novo knjižnico in njeno ureditev na posebni uri. Ker so učenci tretjih razredov že toliko stari, da so bolj samostojni, se je pokazala potreba, da se jim bolj izčrpno predstavi tudi knjižnico. Iz tega se je porodila ideja, da bi v knjižnici preživeli kar ves kulturni dan. Kulturni dan smo ohranili, saj z njim izpolnimo cilje KIZ in tretjega razreda. Učenci:

- ohranjajo in razvijajo pozitiven odnos do branja,
- obiščejo šolsko knjižnico in poznajo njeno delovanje,
- navajajo se na samostojno iskanje in izbiro knjig glede na zvrst ter
- obnovijo pravila vedenja v knjižnici in jih upoštevajo.

Na željo učiteljic smo ga po nekaj letih prilagodili, da ga izpeljemo v vseh razredih na isti dan, s čimer smo skrajšali čas za samostojno iskanje in predstavitev postavitev.

Splošni cilji: lokacija gradiva v knjižnici glede na starostno skupino, spoznavanje in utrjevanje pomena branja.

Operativni cilji:

Učenci:

- spoznajo vrste knjižnic;
- spoznajo postavitev gradiva (ločijo leposlovje in stroko);
- spoznajo postavitev leposlovja na polici C;
- se samostojno orientirajo po policah C in iščejo gradivo;
- spoznajo postavitev UDK in iščejo strokovno gradivo;
- razumejo pomen pravilne postavitve gradiva in pazijo, da gradiva ne pospravljajo napačno;
- poslušajo zgodbe na temo knjižnica;
- si ogledajo risanko Franček v knjižnici ter iščejo podobnosti in razlike z našo knjižnico;
- dobijo priporočilni seznam knjig za bralno značko in spoznajo njegovo postavitev.

Vsebina: lokacija knjižnice v šoli, predstavitev in namen šolske knjižnice in predstavitev drugih tipov knjižnic, prostorska ureditev – orientacija v knjižnici, postavitev in ureditev gradiva.

Razred: 3. razred

Trajanje ure: 4 šolske ure (kulturni dan)

Način izvedbe KIZ: frontalno, individualno

Predmeta: slovenščina, spoznavanje okolja,

Izvajalke: knjižničarka in razredničarke oddelkov tretjega razreda

Razvijanje kompetenc:

- sporazumevanje v maternem jeziku: poslušanje, pogovor, razvijajo zavest o pomenu branja in knjig,

- socialne kompetence: pogovor, spoštujejo delo drugega (knjižničarke in učiteljice),
- samoiniciativnost: razvijajo samostojnost pri iskanju gradiva,
- kulturna zavest in izražanje: razvijajo strpnost pri poslušanju drug drugega, vadijo izražanje in razločno pripovedovanje, odgovarjanje na vprašanja.

Didaktični pristopi: pogovor, prikazovanje, razlaganje in demonstriranje, obisk knjižnice, opazovanje, urejanje/zlaganje gradiva, poslušanje ob branju knjižničarja, pogovor, samostojno iskanje gradiva.

Učila in učni pripomočki:

Risanka: Franček v knjižnici, dostopno tudi na:
<http://www.youtube.com/watch?v=5FIOIzVuV0g>.

Knjige:

- Pawagi, M.: Deklica, ki je sovražila knjige
- A. Kocmut: Povodni mož v knjižnici
- U. Krempel: Racman in knjiga
- B. Bloom: Tiho, tukaj beremo
- A. Kocmut: Andraž spozna knjižnega molja
- T. Kokalj: Kje stanujejo knjige

gradivo v knjižnici

kazalke za police

naloge za učence

reklamne kazalke za knjige

Potek učnega procesa		
Čas	Knjižničar / učitelj	Učenci
1. šolska ura: Uvod, motivacija		
10 min	Učiteljice vsaka v svojem razredu naredijo kratek uvod v kulturni dan.	
5 min		Učenci pod vodstvom učiteljice odidejo v knjižnico.
10 min	Knjižničarka se predstavi in na kratko opiše potek dela v knjižnici.	Učenci se posedejo na bralne stopničke v knjižnici, stole in po tleh okoli stopničk.
20 min	Knjižničarka prebere knjigo Deklica, ki je sovražila knjige. Med branjem knjižničarka učence povpraša o pomenu manj znanih besed.	Učenci poslušajo. Učenec, ki pomen pozna, ga razloži preostalim.
5 min	Pogovor o prebranem. Knjižničarka povpraša učence, zakaj so knjige in branje pomembni.	Učenci odgovarjajo.
2. šolska ura: Spoznavanje knjižnic, gradiva in postavitve		
10 min	Knjižničarka predstavi vrste knjižnic in glavne razlike med njimi.	Učenci sodelujejo s svojim predznanjem.
5 min	Knjižničarka prebere eno od knjig: U. Krempel: Racman in knjiga ali B. Bloom: Tiho, tukaj beremo ali podobno.	Učenci poslušajo.
10 min	Knjižničarka pojasni razliko med strokovnim gradivom in leposlovjem ter predstavi podrobnejšo postavitev.	Učenci, ki že dobro poznajo police z določeno stroko, pokažejo, kje jo najdemo.
10 min	Knjižničarka predstavi postavitev leposlovja po starostnih stopnjah C, P in M ter abecednem seznamu.	Učenec, ki dobro obvlada abecedo, demonstrira iskanje knjige Sovica oka.
5 min	Knjižničarka pozove učence, da najdejo določeno knjigo, ki jo je pred uro postavila na napačno polico. Uporabi knjigo, ki jo ima knjižnica v dveh izvodih, da učencem en izvod lahko pokaže.	Učenci iščejo knjigo in pazijo, da gradiva ne razmetavajo. Spoznajo, kako težko ali celo nemogoče je najti gradivo, ki ni postavljeno pravilno.
3. šolska ura: Vaje v iskanju gradiva		
5 min	Knjižničarka predstavi delo v tej uri.	Učenci poslušajo navodila, vzamejo kazalke za police in se razdelijo v dve skupini.

20 min	Knjižničarka s polovico razreda odide v čitalnico, kjer vsak učenec dobi list z navodilom, na katero temo naj najde knjigo. Učiteljica z drugo polovico razreda ostane v osrednjem prostoru. Učencem razdeli liste, na katerih so avtorji in naslovi knjig.	Učenci individualno iščejo strokovno gradivo. Ko knjigo najdejo, jo skupaj z navodilom pokažejo knjižničarki, nato jo vrnejo na pravo polico. Učenci individualno iščejo knjige na policah C. Ko knjigo najdejo, jo skupaj z listom pokažejo učiteljici, nato knjigo vrnejo na pravo polico.
20 min	Po 20 minutah iskanja gradiva se skupini zamenjata.	
4. šolska ura: Ogled risanke		
20 min	Ogled risanke Franček v knjižnici	Učenci si ogledajo risanko ter iščejo skupne značilnosti knjižnice v risanki in našo šolsko knjižnico ter razlike med njima.
15 min	Ogled celotne risanke brez prekinitev.	Učenci uživajo v risanki in utrjujejo znanje.
10 min	Knjižničarka razdeli priporočilne sezname za bralno značko, pokaže, kako ga učenci lahko najdejo na šolski spletni strani, in ponovi postavitev tega gradiva v šolski knjižnici.	Učenci utrdijo znanje za samostojno iskanje.
		Ob odhodu učenci dobijo reklamne kazalke za knjige (ki jih knjižnici podarijo založbe).

Vrednotenje

Ker smo kulturni dan prilagodili tako, da ga izpeljemo v vseh razredih na isti dan, je vsak razred v knjižnici le dve uri, preostali dve (ali tri) uri pa se dejavnosti izvajajo v učilnicah. S tem smo skrajšali čas za predstavitev postavitev in samostojno iskanje.

Opažam, da so učenci zaradi številčnosti manj pozorni in si slabše zapomnijo postavitev. Zlasti to opažam za stroko (ne vedo, kje so domače živali, dinosavri, ročne spretnosti ipd.) in knjige za bralno značko, ki so zbrane v koritu za tretji razred, učenci pa kljub temu veliko sprašujejo in prinašajo seznime od doma.

Druga težava je skrajšan čas za samostojno iskanje, ki poteka le eno šolsko uro. Pol šolske ure (20 minut) iščejo v osrednjem prostoru leposlovje, pol ure pa v čitalnici strokovno literaturo. Opažam, da je to premalo. Za dejansko samostojnost učencev pri iskanju bi potrebovali več časa.

Potrebni pogoji za izvedbo, zaznani problemi

Iskanje napačno postavljene knjige je lahko tudi začetek in motivacija v tretji šolski uri.

Kulturni dan lahko izpeljemo tudi za vse tri oddelke v istem dnevu. V tem primeru:

- se prvo uro vsi zberejo v knjižnici, kjer poslušajo kratko zgodbo (Deklica, ki je sovražila knjige vzame preveč časa),
- skrajšamo predstavitev knjižnic in postavitev gradiva,
- od 2. do 4. ure knjižnico obišče po en oddenek, preostala dva imata dejavnosti na temo knjižnice v razredu (izdelovanje knjižnih kazalk, ogled risanke Franček v knjižnici, priporočilni seznami idr.).

Pred kulturnim dnem je treba preveriti, ali so vse knjige iz nalog za iskanje na policah v knjižnici.

Primeri nalog za učence

Poišči knjigo o psih. / Poišči knjigo o medvedu. / Poišči knjigo o drevesih. / Poišči knjigo o vremenu. / Poišči knjigo o glasbilih.

Desa Muck: Anica in zajček / Fran Levstik: Kdo je napravil Vidku srajčico / Mojca Osojnik: Polž Vladimir gre na štop / Julia Donaldson: Bi se gnetli na tej metli? / Svetlana Makarovič: Sapramiška / Anja Štefan: Melje, melje mlinček

> **Urška Peršin Mazi**, zaposlena kot knjižničarka na OŠ 8 talcev Logatec
Naslov: Notranjska cesta 3, 1370 Logatec
Naslov e-pošte: urska.persin-mazi@guest.arnes.si

Priloga 4: Človeški značaji – uporaba slovarjev in gradiva v angleščini

Sabina Vidmar, Anita Medved, OŠ Louisa Adamiča Grosuplje

Nastanek medpredmetne povezave

Obojestranska želja po sodelovanju ter povezovanju medpredmetnih vsebin; priprave so bile skupinske.

KIZ

Splošni cilj: Razvijajo pozitiven odnos do knjižničnega gradiva v angleškem jeziku ter do slovarjev v tiskani obliki, razvijajo komunikacijske spretnosti, učijo se uporabe slovarjev.

Operativni cilj: Locirajo gradivo v knjižnici, estetsko doživljajo pripovedovanje, učijo se delati v skupini, razmišljajo o pomenu samopodobe, delajo s slovarji, utrjujejo besedišče.

Vsebina: Poznajo namen in dostopnost slovarjev, berejo/poslušajo leposlovno vsebino.

Razred: 8. razred

Trajanje ure: 2 šolski uri

Način izvedbe KIZ: medpredmetna povezava

Predmet: angleški jezik

Vsebina/tema: Človeški značaji (ang.), kako vidimo sebe

Izvajalki: Sabina Vidmar, Anita Ivič

Razvijanje kompetenc

- Sporazumevanje v maternem jeziku: poslušanje zgodbe,
- sporazumevanje v tujem jeziku: sporazumevanje v angleškem jeziku, ustvarjanje in dramatizacija zgodbe, izdelava stripa, uporablja knjižno gradivo v angleškem jeziku, poročajo o delu v skupinah v angleškem jeziku,
- učenje učenja: uporabljajo slovarje,
- socialne in državljanske kompetence: delo v skupini.

Didaktični pristopi

Frontalni nastop, pogovor, delo v skupini, izdelki skupin

Potek učnega procesa

Čas	Učitelj / knjižničar	Učenci
I. Uvodna motivacija		
8 min	K: Predstavitve knjižnice – kje so slovarji, knjige v ang. jeziku.	Odgovarjajo, iščejo.
10 min	U: Igra zrcalo; vsak dobi list, nariše zrcalo, napiše svoje ime.	Liste si menjajo v krogu in vsak za svojega sošolca napiše pozitivno lastnost (v angleščini).
5 min	K: Spodbudi učence, da delijo napisano s preostalimi.	Kdor želi pove, kaj so sošolci zanj napisali, kaj sam meni o tem.

II. Napoved cilja, naloge		
5 min	U: Enega od učencev povabi k sebi, da pogleda v knjigo, v kateri je ogledalo, in pove, kaj vidi, se opiše.	Učenec se gleda v ogledalu in opisuje sebe (v angleščini); preostali učenci ugibajo.
5 min	K: Pove zgodbo Tisoč ogledal (iz knjige Tisoč ogledal: izbor najlepših pravljic).	Poslušajo.
2 min	U: Razdelitev v skupine.	
5 min		Vlečejo listke in se razdelijo v skupine.
III. Obravnava teme		
35 min	K in U: Razlaga, kaj bodo delale posamezne skupine.	1. skupina: prevedejo, priredijo zgodbo. 2. skupina: dramatizirajo zgodbo. 3. skupina: izdelajo strip. 4. skupina: izdelajo namizno igro activity in igralno kocko; 10 besed (povezano z zgodbo). Pri delu v skupinah si učenci pomagajo s slovarji.
15 min	K in U izmenično spodbujata skupine k poročanju.	Skupine na koncu poročajo.

K – KNJIŽNIČARKA, U – UČITELJICA ANGLEŠKEGA JEZIKA

Vrednotenje

Uri sta bili izvedeni v dveh različnih skupinah, v eni je bila izvirnost in kakovost izdelkov veliko boljša. Ker je bilo sodelovanje odlično, sva se odločili, da tudi v prihodnje pripraviva še več tovrstnih timskih ur.

Potrebni pogoji za izvedbo projekta, zaznani problemi

Dve šolski uri sta bili izvedeni v knjižnici, potreben je material (listi, škarje), ogledalo, ki se ga lahko skriva v knjigo. Pred tem je treba narediti listke za razdelitev v skupine.

> **Sabina Vidmar**, univ. dipl. bibl. in univ. dipl. ped., zaposlena kot knjižničarka na OŠ LA Grosuplje,
Naslov: Tovarniška cesta 14, 1290 Grosuplje
Naslov e-pošte: sabina.vidmar@guest.arnes.si

>> **Anita Medved**, univ. dipl. ang. in nem., zaposlena kot učiteljica na OŠ LA Grosuplje
Naslov: Tovarniška cesta 14, 1290 Grosuplje
Naslov e-pošte: anita.ivic@gmail.com

Priloga 5: Slovarji

Štefka Zore, OŠ Venclja Perka Domžale

Nastanek medpredmetne povezave

Ideja za uro se mi je porodila, ko sem obiskovala seminar e-kompetence Razvijanje jezikovnih zmožnosti v spletnem učnem okolju. S kolegico, ki poučuje slovenščino, sva se skupaj odločili, da bi bilo dobro narediti uro na temo uporaba slovarjev.

Načrtovali sva skupaj, vsaka svoj del. Kologica se je usmerila na razlage, jaz pa sem uredila spletno učilnico.

Sprva sva si zamislili, da bi delali vsaka s polovico razreda, vendar sva pozneje to zamisel opustili in je delo potekalo naenkrat za ves oddelek.

Ker sva bili z uro zadovoljni, jo bova redno izvajali.

KIZ

Splošni cilj: Učenec spozna in loči različne slovarje.

Operativni cilj:

Učenec:

- najde definicijo besede, pravilno pisavo in izgovorjavo besede, etimologijo besede;
- zna uporabiti različne slovarje za določen namen.

Vsebina: Slovarji

Razred: 9. razred

Trajanje ure: 1 šolska ura

Način izvedbe KIZ: medpredmetna povezava (izvedena v računalniški učilnici)

Predmet: slovenščina

Vsebina/tema: Slovarji

Izvajalki: učiteljica slovenščine in knjižničarka

Razvijanje kompetenc

- *Sporazumevanje v maternem jeziku:* v SSKJ poiščejo razlago besede, berejo razlage, izpisujejo iz slovarja, zapisujejo odgovore, jih primerjajo med seboj.
- *Digitalna pismenost:* geslo poiščejo v spletnem slovarju, rešujejo naloge v spletni učilnici, v spletno učilnico oddajo rešeno nalogo.

Didaktični pristopi

- frontalna razlaga (navodila),
- pogovor,
- praktično delo s slovarji na različnih medijih,
- delo v parih.

Potek učnega procesa

Čas	Učitelj / knjižničar	Učenci
10 min	Uvod • Predstavim temo in potek učne ure. Ura poteka v računalniški učilnici. Na mizi so pripravljeni slovarji (SSKJ, Etimološki slovar, Slovensko-angleški, Slovensko-nemški). • Učence povprašam kaj si oni predstavljajo pod besedo slovar. • Učencem pokažem kratek film z naslovom Slovar slovenskega jezika (http://www.youtube.com/watch?v=ou2vnNhFSbA&feature=youtu.be) zadnji ogled 9. 9. 2013 ob 16.35. • Skupaj oblikujemo definicijo besede slovar in jo preverimo v SSKJ.	Učenci razmišljajo in povedo svoje razlage.
25 min	Glavni del • Učence povabim v spletno učilnico, kjer so pripravljene aktivnosti, ki sem jih pripravila po dogovoru z učiteljico slovenščine. • Najprej preverimo in obnovimo predhodno znanje. O SSKJ so se učili v 7. razredu. • Skupaj si ogledamo naloge, kaj od njih zahtevajo, potem pa učenci samostojno delajo po navodilih iz spletne učilnice. Po potrebi vodim in usmerjam njihovo delo. • Učence razdelim na pare. Vsak prvi par besede išče v klasični obliki slovarja, vsak drugi par pa besede in njihovo razlago išče v spletni obliki slovarja. Vsi merijo čas, ki ga porabijo, da pridejo do rešitve. • Določene besede – gesla poiščejo še v tujem jeziku.	Učenci delajo po navodilih (učitelj, knjižničar, SU), so aktivni, raziskujejo po slovarjih in rešujejo naloge. Primerjajo zapise (gesla) iz slovarja v knjižni obliki in on-line slovarja, v Wiki bodo vpisali določena gesla, oziroma razlage gesel.
10 min	Sklepni del Skupaj z učenci pregledamo njihove razlage besed. Pogovorimo se o tem, kateri način iskanja pomena besed se jim je zdel lažji in hitrejši. V spletni učilnici je pripravljen vprašalnik za učence, kjer lahko povedo svoje mnenje o takšnem načinu dela.	Sodelujejo v pogovoru, jasno povedo svoje mnenje. Rešijo vprašalnike.

VIRI

- Leksikon Cankarjeve založbe (1994). Ljubljana: Cankarjeva založba
- Slovar slovenskega knjižnega jezika (1994). Ljubljana: DZS (str. 984)
- Slovenščina za vsakdan in vsak dan 7: Samostojni delovni zvezek za slovenski jezik v sedmem razredu osnovne šole. (2005). Ljubljana: Rokus (str. 12–13)
- Šolski slovar. Angleščina : angleško-slovenski in slovensko-angleški (2008). Ljubljana: Rokus Klett
- Grad, A. (2000). Slovensko-angleški slovar = Slovenian-English Dictionary. Ljubljana: DZS
- Grad, A. (2000). Veliki angleško-slovenski slovar = English-Slovene Dictionary. Ljubljana: DZS

SPLETNI VIRI

- SSKJ online [zadnji ogled 8. 9. 2013; 18.45]. Dostopno na spletnem naslovu <<http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>>.
- spletni slovar [zadnji ogled 8. 9. 2013; 19.00]. Dostopno na spletnem naslovu <<http://www.spletni-slovar.com/>>.
- brezplačni slovarji [online] [zadnji ogled 8. 9. 2013; 19.10]. Dostopno na spletnem naslovu <<http://slovar.uporabno.com/>>.
- prosto dostopni slovarji na internetu [online] [zadnji ogled 9. 9. 2013; 15.15]. Dostopno na spletnem naslovu <<http://evro-term.gov.si/slovar/>>.
- brezplačni spletni slovarji Pons [zadnji ogled 9. 9. 2013; 15.20]. Dostopno na spletnem naslovu <<http://www.pons.si/index.php>>.
- Slovarji Najdi.si [online] [zadnji ogled 9. 9. 2013; 15.25]. Dostopno na spletnem naslovu <<http://slovarji.najdi.si/>>.

Vrednotenje

Učenci so bili s takim načinom dela zadovoljni. Presenečena sem, da niso »uhajali« na druge strani ...

Ugotovili so, da jim gre iskanje po spletnih slovarjih hitreje, hkrati pa so si zaželeli več ur z uporabo slovarjev tudi pri drugih predmetih.

Z učiteljico slovenščine sva ugotovili, da je bil tak način dela uspešen in ga bova nadaljevali tudi v prihodnje.

Potrebni pogoji za izvedbo projekta, zaznani problemi

Internetna povezava, manjša skupina učencev.

PRILOGE**Priloga 1: SLOVAR – RAZLAGE (za učence v PowerPointu)**

- KAJ JE SLOVAR?
- „... besednjak, knjiga, v kateri so besede razvrščene po abecedi in pojasnjene; poznamo eno-, dvo- in večjezične s.; v nasprotju z → enciklopedijo in → leksikonom ga zanima besedišče kar tako, ne pa teoretska in zgod. razlaga pojmov, kakor tudi ne biogr. In geogr. podatki.“ (Leksikon Cankarjeve založbe. 1994. str. 984)
- „**slovar** -ja m (a) **1.** knjiga, v kateri so besede razvrščene po abecedi in pojasnjene: slovar ima sto tisoč besed; izdati, sestavljati slovar; prevajati s slovarji; obsežen slovar / na koncu knjige je slovar ... seznam s tako razvrščenimi in pojasnjenimi besedami / enojezični, enozvezkovni, narečni, pravopisni, tehniški slovar; slovensko-nemški slovar; slovar tujk / knjiž. poučni slovar *enciklopedija, leksikon* / Slovar slovenskega knjižnega jezika ♦ lingv. avtorski slovar ki vsebuje besede določenega avtorja; etimološki, frekvenčni, informativno-normativni slovar; odzadnji slovar urejen po absolutnem abecednem redu od zadnjega konca besede; razlagalni slovar; slikovni slovar, v katerem so pojmi ponazorjeni s slikami in poimenovani; zgodovinski slovar
- **2.** nav. ed., ekspr. *besedni zaklad*: imeti bogat slovar / njen slovar ni bil ravno izbran • ekspr. besede nemogoče ni v njegovem slovarju *odločen je narediti tudi na videz nemogoče stvari*; ekspr. če to povemo v ekonomskem slovarju *tako, kot pravijo ekonomisti*“ (SSKJ. 1994. str. 1248)

Priloga 2:

VAJA (naložena v spletno učilnico, učenci jo rešijo in oddajo)

VAJE

1. Kaj pomeni beseda **polž**? Zapiši vse njene pomene.
2. Kaj pomeni beseda **mielitis**? Iz katerega strokovnega področja je beseda?
3. Od kod izvira beseda **kino**?
4. Kako se slovenska beseda **vas** glasi v angleškem in nemškem jeziku?
angleški jezik: _____
nemški jezik: _____
5. V SSKJ poišči pomene naslednjih besed:
kapna:
legitimen:
pigment:
rehabilitirati:
superlativ:
vizum:

> **Štefka Zore**, dipl. vzgojiteljica predšolskih otrok, zaposlena kot knjižničarka na OŠ Vencija Perka Domžale
Naslov: Ljubljanska 58 a, 1230 Domžale
Naslov e-pošte: stefka.zore@guest.arnes.si

Priloga 6: Serijske publikacije z naravoslovnimi vsebinami

Urša Bajda, OŠ Tončke Čec, Trbovlje

Nastanek medpredmetne povezave

Medpredmetno povezavo sva načrtovali skupaj z učiteljico naravoslovja z namenom, da učenci prepoznajo serijske publikacije kot vir črpanja informacij s področja naravoslovnih vsebin.

KIZ

Splošni cilj:

Učenci razvijajo sposobnosti in veščine za samostojno uporabo knjižnice in informacijskih virov.

Spoznavajo in uporabljajo:

- strategije pridobivanja informacij in razreševanja problema,
- tiskane in netiskane publikacije, njihove značilnosti in namen,
- lokacije informacij (možnosti tekočega informiranja o publikacijah, možnosti za tekoče seznanjanje z novostmi v skladu z interesi – knjižnice – posebne informacijske službe),
- organizacijo informacij, vire za splošno, specialno in tekoče informiranje (referenčna literatura, tudi periodika, katalogi, sistemi za iskanje informacij v elektronskih podatkovnih zbirkah),
- informacijsko tehnologijo kot pomembno orodje.

Učenci usvojijo in uporabijo nove pojme:

- strokovni članek,
- periodična publikacija/serijska publikacija,
- navajanje virov,
- bibliografski podatki.

Operativni cilji:

- Učenci ponovijo lociranje gradiva v šolski knjižnici, vrste gradiva v šolski knjižnici in spoznavajo serijske publikacije, ki vsebujejo strokovne članke/prispevke tudi o naravoslovnih temah.
- Učenci raziskujejo serijske publikacije – iščejo vsebine v povezavi s tematikami iz naravoslovja – aktivno delajo z besedili – članki v serijskih publikacijah/revijah.
- Učenci vrednotijo posamezna besedila in se odločajo o izbiri glede na zanimivost za predstavitev.
- Skupinsko pripravijo predstavitev primerjave dveh izbranih različnih člankov.
- Učenci se preizkusijo v oblikovanju bibliografskega zapisa/navedbe vira po (vnaprej določenih) določenih korakih.

Vsebina: Serijske publikacije**Razred:** 6. razred**Trajanje ure:** 2 šolski uri**Način izvedbe KIZ:** medpredmetna povezava (izvedba v šolski knjižnici)**Predmeta:** naravoslovje, zgodovina**Vsebina/tema:** Serijske publikacije s področja naravoslovja (živa narava)**Izvajalki:** knjižničarka, učiteljica**Razvijanje kompetenc:**

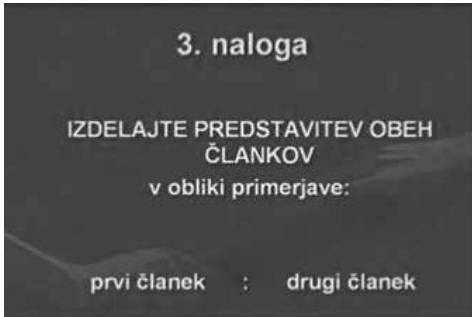
- *sporazumevanje v maternem jeziku:* berejo strokovno gradivo, se opismenjujejo in pogovarjajo o prebranem;
- *socialne kompetence:* sodelovalno učenje – delo v skupini.

Didaktični pristopi: Učne oblike in metode: frontalna, individualna, skupinsko delo, sodelovalno učenje, pogovor, razlaga, diskusija, praktično delo, demonstracija, delo z besedilom, raziskava.

Učni pripomočki: učbenik, IKT, prosojnice, plakat.**Literatura za učitelja in učenca:**

- Učitelj uporablja literaturo iz kabineta, knjižnice, spleta in skupnosti SIO.
- Knjižnično gradivo v šolski knjižnici – serijske publikacije (GEO, National Geographic Slovenia, GEA).

Potek učnega procesa**Tip učne ure:** pridobivanje, vodeni pogovor, utrjevanje, ponavljanje

Čas	Učitelj / knjižničar	Učenci
5 minut	Učiteljica učenca razdeli v skupine in začne z uvodno MOTIVACIJSKO diskusijo. V razpravi učiteljica medpredmetno povezuje znanja, ki so jih učenci usvojili pri zgodovini, z znanji s področja KIZ in naravoslovja.	Učenci se zberejo v šolski knjižnici.
10 minut	Učiteljica vsaki skupini razdeli po 3 različne naslove serijskih publikacij in jih spodbudi k razdelitvi vlog posameznikov v skupini. 	Učenci prek razprave »ugotovijo«, da v serijskih publikacijah (revijah), ki jih hrani šolska knjižnica, lahko najdejo mnogo člankov s področja naravoslovja.

15 minut	Učiteljica jih opozori na NAVAJANJE VIRA, iz katerega so črpali informacije, in sicer po korakih:	Učenci raziskujejo raznovrstnost člankov v posameznih revijah, vrednotijo, diskutirajo. Njihova naloga je, da izberejo dva različna članka s področja naravoslovja (kar koli v povezavi s snovjo, ki so jo obravnavali v letošnjem šolskem letu pri tem predmetu) ter ju med seboj primerjajo.
20 minut		
25 minut		Učenci primerjavo zapišejo v obliki miselnega vzorca na večjo polo papirja ter se pripravijo na predstavitev svoje primerjave ostalim sošolcem.
15 minut	Učiteljica usmerja posamezne skupine po potrebi. Učiteljica spodbudi učence k skupni razpravi o učnem procesu – refleksija.	Predstavitve izdelkov, ki so nastali tekom učnega procesa preostalim učencem (vsaka skupina posebej). Učenci pospravljajo pripomočke in diskutirajo neobremenjeno – samorefleksija učnega procesa.

Vrednotenje

Učenci in učiteljica so bili zadovoljni s potekom in realizacijo učne enote. V večini se vrednotenje zapostavlja, ker po navadi zmanjka časa. Tokrat smo refleksiji namenili potreben čas in prav vsak učenec je lahko izrazil svoje mnenje.

Potrebni pogoji za izvedbo projekta, zaznani problemi

Za izvedbo sta potrebni dve šolski uri, kar pa je velikokrat težko izvedljivo.

Slika 1: Uvodna motivacija.

Slika 2: Prikaz postavitve serijskih publikacij v šolski knjižnici.

- > **Urša Bajda**, univ. dipl. bibl., zaposlena kot knjižničarka na OŠ Tončke Čec Trbovlje
Naslov: Keršičeva cesta 50, 1420 Trbovlje
Naslov e-pošte: ursa.bajda@guest.arnes.si

Priloga 7: Pravljica

Andreja Urbanec, OŠ Orehek, Kranj

Nastanek medpredmetne povezave

Opisana medpredmetna povezava je rezultat dogovarjanja med knjižničarko in učiteljicami tretjega razreda. V medpredmetno povezavo smo želele vključiti več predmetnih področij in tako smo se odločile za malce drugačno obravnavo dveh različnih pravljic.

KIZ

Splošni cilji

Učenci:

- se navajajo na knjižnično okolje in vzdušje knjižničnega prostora ter zavzemajo pozitiven odnos do knjižnice in njenega gradiva s posebnim poudarkom na vzgoji za knjigo, motivaciji za branje in estetskem doživljanju;
- z uporabo knjižničnega gradiva in drugih informacijskih virov spoznavajo probleme in se učijo učinkovitih strategij njihovega reševanja;
- razvijajo različne spretnosti in sposobnosti, npr. komunikacijske, informacijske, raziskovalne.

Operativni cilji

Učenec:

- prisluhne pravljici v knjižničnem okolju,
- doživlja estetsko ugodje ob knjižničarjevem branju ali pripovedovanju,
- vsebine podoživlja z ilustracijami v knjigah,
- se navaja na poslušanje,
- izraža svoja mnenja,
- spoznava slikanico, pravljico, zgodbo,
- je motiviran za branje,
- je motiviran za obiskovanje knjižnice.

Vsebina: primerjava dveh pravljic in poustvarjanje umetnostnega besedila (po pravljicah Trije prašički in Trije zajčki)

Razred: 3. razred

Trajanje ure: 3 šolske ure

Način izvedbe KIZ: medpredmetna povezava – prva ura frontalno delo knjižničarke/ učiteljice, naslednji uri delo po skupinah

Predmeti: knjižnično informacijsko znanje, slovenščina, likovna vzgoja

Vsebina/tema: Primerjava dveh pravljic in poustvarjanje umetnostnega besedila (po pravljicah Trije prašički in Trije zajčki)

Izvajalke: knjižničarka, učiteljice tretjega razreda

Razvijanje kompetenc

- *Sporazumevanje v maternem jeziku:* poslušanje pravljice, pogovor o prebranem besedilu, primerno izražanje,
- *socialne in državljanske kompetence:* prek dela v skupinah usklajevanje mnenj in delo za skupni cilj.

Didaktični pristopi:

- frontalna oblika: branje pravljice
- pogovor
- delo po skupinah,
- individualno delo.

Potek učnega procesa

1. ura

Čas	Učitelj / knjižničar	Učenci
Uvodna motivacija – 5 minut: Učenci sami naštevajo pravljice, v katerih nastopajo živali.		
15 minut	Knjižničarka ob PowerPoint projekciji prebere pravljico Trije prašički. Zastavlja vprašanja.	Poslušajo pravljico. Obnovijo zgodbo ob vprašanjih.
15 minut	Učiteljica ob PowerPoint projekciji prebere pravljico Trije zajčki. Zastavlja vprašanja.	Poslušajo pravljico. Obnovijo zgodbo ob vprašanjih.
10 minut – Primerjava obeh pravljic (iskanje podobnosti in razlik).		

2. in 3. ura – pisanje lastne pravljice

Čas	Učitelj / knjižničar	Učenci
Uvodna motivacija – 5 minut: Učiteljica razloži navodila za delo po skupinah in učenci se razdelijo v skupine po 3–4 po lastnih željah. Knjižničarka razloži osnovne elemente slikanice (naslov, avtorji, ilustratorji ipd.), ki jih bodo morali učenci upoštevati pri opremi svojega dela.		
	Mentoriranje in koordinacija	Sami določijo naslov pravljice in vsebino. Na »čečkalni« list napišejo osnutek, ki ga dopolnijo in prepišejo na bele liste. Razdelijo si delo v skupini (vsak učenec mora prepisati določen del zgodbe in ga ilustrirati).
	Knjižničarka pregleda, ali so slikanice primerno opremljene z osnovnimi elementi. Učiteljica zveže liste v slikanico in skupaj z učenci pripravi razstavo nastalih slikanic.	Pripravijo prostor za razstavo.

Vrednotenje

Medpredmetna povezava je izjemno uspela, na koncu smo potrebovali veliko časa, da so učenci dokončali pravljice, ki so jih pisali po skupinah. Delo se lahko nadaljuje tudi med odmori ali v podaljšanem bivanju. Ko so slikanice narejene, sledi razstava v razredu in v knjižnici.

Če je naloga šole, da nauči učence učiti se, najti potrebne informacije, ravnati z njimi in razvijati fleksibilnost, je naloga šolske knjižnice, da z učenjem uporabe knjižnice, njenega gradiva in informacijskih virov skupaj s cilji izobraževalnih vsebin posameznih predmetov pripomore k uresničevanju teh ciljev.

Potrebni pogoji za izvedbo projekta, zaznani problemi

Priprava PowerPoint predstavitev (ki ne vsebuje besedila, ampak samo ilustracije) za obe pravljici.

Pripravljeno mora biti besedilo obeh pravljic – najbolje, da imamo slikanico v fizični obliki, ker je še toliko bolj zanimivo pogledati tudi ilustracije v pravi slikanici (čeprav so identične ilustracijam na PowerPointu).

Ustrezno – mirno okolje, dovolj prostora za delo po skupinah.

Pouk naj bo izkustveno zasnovan, kajti le tako lahko razvijamo kritično mišljenje in problemsko zasnovano učenje. Vključuje naj čim več različnih oblik in metod dela, kot so npr. pogovori o knjigah. Učenec naj znanja ne izkazuje le besedno, ampak zlasti z različnimi samostojno narejenimi izdelki, npr. poročili, risbami, plakati, miselnimi vzorci, seminarskimi nalogami, raziskovalnimi nalogami, referati.

- > **Andreja Urbanec**, univ. dipl. bibl. in prof. geografije, zaposlena kot knjižničarka na OŠ Orehek Kranj
Naslov: Zasavska cesta 53a, 4000 Kranj
Naslov e-pošte: andreja.urbanec@osorehek.si

Priloga 8: Iskanje informacij na temo potrošništvo

Kristina Valant, OŠ Naklo

Nastanek medpredmetne povezave

Za izvajanje te delavnice v okviru KIZ smo se dogovorili že na začetku šolskega leta. Kolegica, ki je bila vodja tehniškega dneva, me je povabila k sodelovanju. Ker me to področje zanima, sem se z veseljem pridružila ekipi.

Potrošništvo je precej aktualna tema in menim, da je treba že mladostnike vzgojiti in izobraziti v odgovorne potrošnike. Ob obilici reklamiranja in ponujanja raznovrstnih izdelkov se je marsikdaj zelo težko obnašati kot racionalen in razumen kupec. Vsako izobraževanje v tej smeri je seveda dobrodošlo.

Zveza potrošnikov Slovenije Zveza potrošnikov Slovenije (ZPS) kot neodvisna, neprofitna, mednarodno priznana nevladna organizacija se mi je zdela primerna, da jo predstavim našim osmošolcem.

KIZ

Splošni cilj: Učenci se usposablajo za iskanje informacij po spletu, učijo se uporabljati ustrezne spletne strani/portale, kritično vrednotijo pridobljene informacije.

Operativni cilj: Učenci razvijajo kritičen odnos do potrošništva, spoznajo in uporabljajo portal Zveze potrošnikov Slovenije (ZPS), ugotovijo koristi ZPS pri lastnem potrošništvu in nakupovanju.

Izvajalka: knjižničarka

Razred: 8. razred

Trajanje: 2 šolski uri

Način izvedbe KIZ: medpredmetna povezava (v računalniški učilnici)

Predmeti: tehniški dan

Vsebina/tema: Vzgoja potrošnika, pomoč potrošnikom

Izvajalci: knjižničarka

Razvijanje kompetenc:

- *Sporazumevanje v maternem jeziku:* berejo spletne strani, iščejo določene informacije, odgovarjajo na vprašanja, zapisujejo odgovore na delovnem listu;
- *socialne in državljanske kompetence:* pogovor, ozaveščajo pomen potrošništva, vzgajanje v odgovornega in kritičnega potrošnika;
- *samoiniciativnost:* samostojnost pri iskanju informacij in reševanju delovnega lista;
- *digitalna pismenost:* razvijajo informacijsko pismenost in uporabljajo IKT, brskajo po spletnih straneh, raziskujejo portal ZPS, kritično vrednotijo informacije na spletu.

Didaktični pristopi:

- frontalna metoda,
- individualni pogovor,
- delo z informacijskimi viri,
- ilustrativno-demonstracijska metoda.

POTEK DELA	
Učitelj / knjižničar	Učenci
1. UVOD: Pogovor o sodobnem potrošništvu	
Knjižničarka in učiteljica sprašujeta: • Kakšni potrošniki ste? • Kako se spopadate s pastmi potrošništva? Ali vas k nakupu pritegnejo izdelki, ki jih oglašujejo s pogostim/agresivnim reklamiranjem? • Ali si pred nakupom pomagata z nasveti, ki jih najdemo na spletu? • Katero stran obiščete/priporočate?	Odgovarjajo in sodelujejo v pogovoru.
2. GLAVNI DEL:	
2.1 COBISS	
• Ali poznate virtualno knjižnico COBISS? • Kdaj jo obiskujete in zakaj? • Delo z učnim listom – naloga 1.	Odgovarjajo in sodelujejo v pogovoru. Rešujejo delovne liste.
2.2 Zveza potrošnikov Slovenije – ZPS	
• Ali ste že slišali za Zvezo potrošnikov Slovenije? • S čim se ta nevladna organizacija ukvarja? • Delo z učnim listom (priloga). • Sproti pregledujemo reševanje nalog in se še pogovorimo o posamezni temi.	Odgovarjajo in sodelujejo v pogovoru. Samostojno rešujejo delovne liste. Pregledujejo svoje odgovore in jih po potrebi dopolnijo.
3. SKLEP: Pomoč potrošnikom	
• Ali vam bo v prihodnje portal ZPS v pomoč pri nakupu? • Ga boste priporočili tudi staršem? • Vas je kak podatek še posebej presenetil? Kateri? • Postanite odgovorni in kritični potrošniki!	Odgovarjajo in sodelujejo v pogovoru.

Vrednotenje

Učenci so bili nad uro navdušeni in so se še pri naslednji dejavnosti pogovarjali o tej tematiki.

Učnega lista sicer ni uspelo v celoti rešiti vsem učencem, vendar jim bo zagotovo še kdaj v pomoč.

Priloga: učni list

POMOČ POTROŠNIKOM (8. RAZRED)

1. Na spletni strani COBISS – Virtualna knjižnica Slovenije vstopite v COBISS/OPAC in izberite osnovno iskanje. V iskalnik vpišite iskalni niz vzgoja potrošnika in ugotovite:

- Koliko gradiva je na voljo? _____
- Za katere vrste gradiva gre? _____
- Koliko je člankov? _____
- V kateri reviji je objavljen članek avtorice Karmen France Pavlin? _____
- Ali je revija na voljo v Mestni knjižnici Kranj? _____

2. Odprite spletno stran Zveze potrošnikov Slovenije (ZPS).

- Od katerega leta deluje ZPS? _____
- Kaj je njeno poslanstvo? _____

3. Na portalu lahko najdemo teste, informacije in nasvete za potrošnike. Katera področja so zajeta? _____

4. V zavihku Hrana, pijača izpišite 3 živila, ki so bila v letošnjem letu že odpoklicana. _____

- a) Zakaj je bila odpoklicana študentska hrana La Bioldea? _____
- b) Kje so jo prodajali? _____
- c) Kaj je svetovala ZPS? _____
- 5. V zavihku Otrok si oglejte Brošure.**
- a) Koliko brošur je že izdala ZPS? _____
- b) Iz zloženke **Otroku le varno igračo** izpišite 5 priporočil za nakup igrač: _____
- c) Zakaj sta bila marca letos odpoklicana dva modela vozičkov Bugaboo? _____
- 6. V zavihku Nega, šport, zdravje poiščite rubriko Zdravila in zdravje. V katerem članku piše o antibiotikih?** _____
- a) Kateri problem v zvezi z antibiotiki je izpostavljen? _____
- b) Kako je s porabo antibiotikov v Sloveniji? _____
- 7. Kmalu bo čas dopustov in potovanj. Ali je na portalu ZPS rubrika, kjer bi izvedeli kaj koristnega v zvezi s potovanji?** _____
- a) Kako je poimenovana rubrika? _____
- b) Na katere podskupine je razdeljena? _____
- c) Potrebujete nov kovček. Na kaj morate biti pozoreni/-ne pri nakupu? Izpišite 5 nasvetov, ki jih najdete na portalu ZPS: _____
- 8. Odprite zavihek Dom.**
- a) Na katere podskupine je razdeljeno to področje? _____
- b) Želite kupiti novo majico. Zanima vas, kje je bila izdelana. Ali je ta podatek na etiketi obvezen? _____
Kaj mora biti označeno na tekstilnih izdelkih in obutvi? _____
- c) Prek spletne trgovine v ZDA želite kupiti športne copate. Zaradi izbire pravilne velikosti si pomerite nogo. Dolžina tvoje noge je 25,5 cm – za dekleta, 27,5 cm – za fante. Katero ameriško velikost boste izbrali/-e? _____
Kje najdete ta podatek? _____
- 9. V zavihku Okolje poiščite podstran, kjer piše o varovanju okolja.**
- a) Poiščite članek, kjer je zapisano, v kateri zabojnik odlagamo različne odpadke. Zapišite naslov članka. _____
- b) Kdaj je bil objavljen? _____
- c) Kam odlagamo posamezne odpadke:
papirnate robčke _____
biorazgradljive plastične vrečke _____
celofan _____
CD-je in DVD-je _____
kovinske pokrovčke _____
prazno embalažo od deodoranta v spreju _____
- č) Kako ravnamo s stekleno embalažo? _____
- 10. Kakšen je naslov zadnje novice na portalu ZPS?** _____
- a) O čem piše? _____
- 11. V zavihku Pravice odprite rubriko Splet, katalogi, prodaja na domu. Poiščite članek o težavah nakupovanja na spletu in izpišite 3 nasvete za spletno nakupovanje.** _____

Priloga 9: Pisni viri v šolski knjižnici

Simona Fridl, OŠ Franja Malgaja Šentjur

Nastanek medpredmetne povezave

Učiteljica zgodovine predela snov pisnih virov. Ker si je zadala cilj, da učenci spoznajo pisne vire v naši šolski knjižnici, me je povabila k sodelovanju.

KIZ

Splošni cilj: Učenci spoznavajo strategije pridobivanja informacij in razreševanja problema, spoznajo organizacijo katalogov, sistem za iskanje informacij v elektronskih podatkovnih zbirkah in informacijsko tehnologijo kot pomembno orodje.

Operativni cilj: Učenci izberejo primerno gradivo za določeno temo, spoznajo ključno besedo, geslo v različnem gradivu.

Vsebina: Pisni viri v knjižnici

Razred: 6. razred

Trajanje ure: 1 šolska ura

Način izvedbe KIZ: povezava s predmetom zgodovina, kjer učiteljica učence usmerja v projektno delo pisnih zgodovinskih virov v knjižnici.

Predmet: zgodovina

Vsebina/tema: Zgodovina v šolski knjižnici

Izvajalka: knjižničarka

Razvijanje kompetenc

- *Digitalna pismenost:* razvijajo informacijsko pismenost in uporabljajo informacijsko-komunikacijsko tehnologijo, pridobivajo gradivo in informacije, uporabljajo informacije iz različnih elektronskih in pisnih virov, usposablja se za delo z viri.
- *Samoiniciativnost:* razvijajo samozavest, odgovornost do najdenih informacij, naučijo se samostojno uporabljati knjižnico in informacijske vire in informacije, so aktivni in kritični.

Didaktični pristopi:

- sodelovalno bibliopedagoško delo (učenec, knjižničar, učitelj),
- samostojno delo.

Potek učnega procesa

Čas	Učitelj / knjižničar	Učenci
Uvodna motivacija		
5 minut	Knjižničarka pripravi lističe, na katerih so ključni pojmi iz predmeta zgodovine. Učiteljica razdeli lističe, z njimi vodi pogovor, kje so obravnavali snov.	Aktivno sodelujejo v pogovoru.
Jedro		
25 minut	Knjižničarka jih usmeri na police, kjer najdejo pisne vire, ki so povezani s ključno besedo na lističu. Učiteljica pripravi prenosnike. Knjižničarka jih usmerja pri iskanju po vzajemnem katalogu.	Učenci raziskujejo gradivo na policah za zgodovino. Učenci raziskujejo s pomočjo Cobissa še druge vire z enakimi ključnimi besedami. Učenci brskajo po pisnih virih, jih razvrščajo in komentirajo njihovo primernost.

Sklep		
15 minut	Knjižničarka jih usmeri še k drugim pisnim virom. Učiteljica povzema ugotovljena znanja. Knjižničarka preverja poznavanje pisnih virov in rabo v skladu s cilji.	Učenci ugotovijo, da so lahko pisni viri tudi literarni. Učenci ugotavljajo bogastvo pisnih virov v šolski knjižnici. Povezujejo svoje znanje še s pisnimi viri, ki jih srečujejo v širšem domačem okolju.

Vrednotenje

Učiteljica zgodovine preveri ustrezen izbor pisnega vira.

Knjižničarka ob delu sproti preverja in vrednoti učenčevo poznavanje pisnih virov in rabo v skladu s cilji.

Potrebni pogoji za izvedbo projekta, zaznani problemi

Nekaj računalnikov, navzoči učiteljica in knjižničarka zaradi pomoči učencem pri iskanju po vzajemnem katalogu in orientaciji po knjižnici.

Priloge (lističi z napisi, s pomočjo katerih učenci iščejo primeren pisni vir)

SREDNJI VEK

VITEZI

EGIPT

PIRAMIDE

VODITELJI DRŽAV

POMEMBNI DOGODKI V ZGODOVINI

SREDENJEVEŠKA MESTA

PRVE CIVILIZACIJE

VOJNE

PRAZGODOVINA

ODKRITJE AMERIKE

CELJSKI GROFJE

RIFNIK

> **Simona Fridl**, zaposlena kot knjižničarka na OŠ Franja Malgaja
Naslov: Ulica skladateljev Ipavcev 2, 3230 Šentjur pri Celju
Naslov e-pošte: simona.fridl@sem.fmalgaja.si